

**Komentarz do rządowego projektu ustawy
o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020 (druk sejmowy nr 572)**

Rządowy projekt nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020 uzasadniono znaczącym wpływem epidemii COVID-19 na przebieg procesów makroekonomicznych w Polsce i innych krajach dotkniętych pandemią, w tym gwałtownym wyhamowaniem aktywności gospodarczej i załamaniem dotychczasowych trendów większości kategorii makroekonomicznych. Przywołano również decyzję Komisji Europejskiej z marca br., która zaproponowała, zaakceptowaną następnie przez Radę Ecofin, generalną klauzulę wyjścia, umocowaną w unijnym Pakcie Stabilności i Wzrostu, umożliwiającą tymczasowe odejście od zaleceń Rady UE dotyczących polityki budżetowej. Klauzula wyjścia pozwala na zastosowanie tzw. skoordynowanego impulsu fiskalnego dla wsparcia gospodarki, który zawarto w znowelizowanej ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.) - art. 112d ustawy umożliwia zawieszenie stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) i zastosowanie klauzuli wyjścia w sytuacji ogłoszonego stanu epidemii oraz jednoczesnego znacznego pogorszenia sytuacji makroekonomicznej.

Inicjatywę nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020 należy ocenić jako niezbędną przede wszystkim ze względu na prognozowany spadek rocznego tempa wzrostu realnego PKB wynoszący -4,6%, co oznacza spełnienie przesłanek czasowo zawieszających SRW i uruchomienie klauzuli wyjścia. Nie można jednak podzielić dokonanej przy tej okazji w uzasadnieniu projektu ustawy pozytywnej samooceny rządu co do skuteczności dotychczas podejmowanych działań zorientowanych na ochronę miejsc pracy, a także zapewnienie bezpieczeństwa finansowego oraz zdrowotnego przedsiębiorstw i obywateli.

Wydaje się, że zdecydowanie zbyt optymistyczne są założenia dotyczące sytuacji ekonomicznej, o których mowa w uzasadnieniu projektu. Dane GUS wskazują na wzrost bezrobocia w bieżącym roku. Optymistyczne sformułowania dotyczące stanu polskiej gospodarki wydają się oderwane od realiów gospodarczych i społecznych, z którym mierzyć będą się obywatele w perspektywie wielu miesięcy, zwłaszcza że rząd w innym fragmencie uzasadnienia powołuje się na znaczący wzrost niepewności co do krótkookresowych perspektyw gospodarki oraz niskie było tempo wzrostu dwóch głównych komponentów PKB, tj. konsumpcji gospodarstw domowych oraz inwestycji, osiągające najniższy poziom od III kw. 2013 r.. Rząd przyznaje również, że „zamrożenie” gospodarki spowodowało odwrócenie wieloletniego trendu poprawy sytuacji na rynku pracy, co pozostaje w sprzeczności z oceną braku pogorszenia sytuacji gospodarstw domowych.

W III kwartale roku 2020 zdaniem rządu nastąpi wzrost aktywności gospodarczej, choć bez powrotu do poziomów sprzed załamania koniunktury, ale jednocześnie prognoza NBP z lipca 2020 r. przewiduje dalsze obniżenie PKB w br. o 5,4%.. Spowodowane będzie to m.in. spadkiem konsumpcji prywatnej, co będzie efektem zarówno niższej realnej dynamiki dochodów do dyspozycji gospodarstw domowych, jak i silnego wzrostu stopy oszczędności, m.in. w efekcie zwiększenia oszczędności przezornościowych (duża niepewność) oraz trudności w zaspokojeniu popytu na skutek wprowadzonych obostrzeń i obaw związanych z pandemią. Obniży się zdaniem rządu również aktywność inwestycyjna, a jej spadek będzie miał miejsce poza sektorem instytucji rządowych i samorządowych.

W tym kontekście zaskakujące są propozycje nowelizacji ustawy budżetowej poprzez zwiększenie wydatków: m.in. o 15 mln zł na realizację kolejnego etapu programu Telemetria Polska realizowanego przez KRRiTV, o 300 mln zł, czyli o ponad 100%, rezerwy ogólnej Rady Ministrów, o 15 mln dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z przeznaczeniem na zakup monitorów oraz komputerów przenośnych, przy jednoczesnym braku zwiększenia wydatków np. w części 30 (oświata i wychowanie) m.in. na dofinansowanie zakupu środków profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 w szkołach i placówkach edukacyjnych, o co bezskutecznie upominają się samorządy.

Ruch Polska 2050 rekomenduje szczegółową debatę sejmową nad wyżej wskazanymi konkretnymi pozycjami wydatków znowelizowanego budżetu w celu zmiany ich przeznaczenia na pilniejsze potrzeby.